

Rijkswaterstaat Brede Afspraak **Duurzaam inkopen**

Datum 8 januari 2010
Status Definitief

Beheerder:
 Platform technische regelgeving

Getoetst:
 Redactieraad IMG: Nico Landsman (vz.)
 Coördinator Normen & Richtlijnen: Hennie van Schaick

Vrijgegeven door:
 Directeur Bouwtechnologie (DI): Wim Anemaat

Rijkswaterstaat Brede Afspraak **Duurzaam inkopen**

1. Inleiding

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd overeenkomstig het Rijksbeleid, om per 2010 100% duurzaam in te kopen. Dit houdt in dat bij alle (100%) aanbestedingen/inkopen Rijksbrede minimumeisen voor duurzaamheid moeten zijn opgenomen¹. De duurzaamheidscriteria zijn in opdracht van het Ministerie van VROM opgesteld door het agentschap SenterNovem. De nieuwe naam voor SenterNovem is vanaf januari 2010 AgentschapNL. De Minister van VROM heeft deze eisen vastgesteld.

De uit de minimumeisen voortvloeiende contractuele verplichtingen zijn divers van aard en hebben betrekking op:

- Inkoopwijze

- Eisen aan product

- o Materiaalsoort
- o Object
- o Ontwerpoplossing

- Processen

- Documenten

- Verificatiemethoden

- Diverse vakgebieden binnen de GWW-sector

Het Rijkswaterstaat aanbestedingsbeleid is leidend. De in de duurzaamheidscriteria (GWW productgroepen) genoemde gunningcriteria worden niet standaard door Rijkswaterstaat toegepast.. Rijkswaterstaat kiest te komen tot EMVI-criteria die passen bij de duurzaamheidsambitie van Rijkswaterstaat.

De wijze waarop Rijkswaterstaat de toepassing van de, in de door SenterNovem ontwikkelde duurzaamheidscriteria, genoemde minimumeisen borgt is beschreven in een Rijkswaterstaat Brede Afspraak (RBA) en als voorliggend document bindend voorgeschreven bij aanbesteding van werken.

In een aantal gevallen leidt de status van de bindend voorgeschreven minimumeisen voor Rijkswaterstaat tot ongewenste situaties. Voor die gevallen waarbij de minimumeisen op voorhand leiden tot ongewenste situaties zijn de minimumeisen herschreven voor toepassing bij Rijkswaterstaat werken, waarbij gestreefd is het ambitieniveau op het gebied van duurzaamheid minimaal gelijk te laten zijn. Ook is het denkbaar dat een minimumeis in een specifiek geval ertoe leidt dat niet aan een (bovenliggende) eis kan worden voldaan. In dat geval zal, indien deugdelijk gemotiveerd, afgeweken kunnen worden.

¹ Rijkswaterstaat heeft een verdergaande ambitie dan het opnemen van de minimumeisen voor duurzaamheid. Voor meer informatie over hoe Rijkswaterstaat invulling wil geven aan Duurzaamheid bij aanbesteding van Werken zie www.rijkswaterstaat.nl/duurzaaminkopen

2. Verplichtingen van de opdrachtnemer

Van toepassing zijnde duurzaamheideisen.

De opdrachtnemer dient voor alle door hem uit te voeren werkzaamheden te bepalen of de duurzaamheideisen GWW zoals vastgelegd en toegankelijk middels www.agentschapnl.nl/duurzaaminkopen/Criteria/index.asp ² van toepassing zijn op het onderhavig werk. Daarbij dient de opdrachtnemer rekening te houden met aanvullingen en (gewijzigde) eisen uit onderhavig document en het bepaalde in de overeenkomst. De opdrachtnemer dient invulling te geven aan de van toepassing zijnde minimumeisen en aan de expliciete en impliciete doelstellingen die daarbij zijn verwoord.

De opdrachtnemer dient aan te tonen dat voldaan wordt aan de minimumeisen en aan de expliciete en impliciete doelstellingen als verwoord in de toelichtingen behorend bij de van toepassing zijnde minimumeisen.

Afwijken van eisen.

Indien het voldoen aan de minimumeisen niet leidt tot het realiseren van het werk binnen de in het economisch verkeer geldende opvattingen dient de opdrachtnemer dit gemotiveerd te rapporteren aan de opdrachtgever. De opdrachtgever gaat niet tot acceptatie over indien het voldoen aan de minimumeisen niet leidt tot het realiseren van het werk binnen de in het economisch verkeer geldende opvattingen.

Bewijsmiddelen

In tegenstelling tot hetgeen bij de minimumeisen vermeld is ten aanzien van de bewijsmiddelen, wordt nooit bij inschrijving een verklaring verlangd waarbij aangegeven wordt dat aan de eis wordt voldaan; Opdrachtnemer toont aan dat aan de eisen voldaan is overeenkomstig de vereisten aan zijn kwaliteitssysteem zoals gesteld in de overeenkomst.

² Tot en met februari 2010 middels <http://www.senternovem.nl/duurzaaminkopen/criteria/index.asp>

3. Duurzaamheidseisen GWW

Tot de op de GWW van toepassing zijnde minimumeisen behoren de volgende productgroepen ³:

[Wegen](#)
[Kunstwerken](#)
[Verkeersregelininstallaties](#)
[Kabels en leidingen](#)
[Openbare verlichting](#)
[Conserveringswerken](#)
[Grondwerken](#)
[Sanering / bodemreiniging](#)
[Gemalen](#)
[Riolering](#)
[Groenvoorzieningen](#)
[Waterbouwkundige constructies](#)
[Waterzuiveringsinstallaties, slibbehandeling](#)

In aanvulling/afwijking op de minimumeisen geldt:

Productgroep Kunstwerken Minimumeis nr. 1 Aanpassing RWS	De volgende eisen vervallen: Voor constructies die worden blootgesteld aan grond en/of water: Er wordt geen hout in de constructie toegepast waar contact is met de grond. Hout tot XX cm boven de waterspiegel wordt niet ingeklemd. En worden vervangen door de volgende eisen: Er dienen houtsoorten geschikt voor de toepassing te worden gekozen. Het detailleren van houtconstructies dient vanuit het principe "duurzaamheid" uitgevoerd te worden. Er dient gebruik te worden gemaakt van duurzaam geproduceerd hout: 01. Te leveren hout of hout verwerkt in te leveren houtproducten, voor zover die dienen ten behoeve van de realisatie van het werk en deze in het werk achterblijven, dienen aantoonbaar vervaardigd te zijn uit duurzaam geproduceerd hout. Toepassing van hout of houtproducten die worden hergebruikt, kan door opdrachtgever worden toegestaan. 02. Onder duurzaam geproduceerd hout wordt verstaan: hout dat voldoet aan de principes en criteria van de "Dutch
---	--

³ toegankelijk middels www.agentschapnl.nl/duurzaaminkopen/Criteria/index.asp

	Procurement Criteria for Timber”, zoals op 24 juli 2008 vastgesteld door de minister van VROM, ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen. De “Dutch Procurement Criteria for Timber” en de beoordeelde certificaten worden actueel gepubliceerd op de site www.tpac.smk.nl onder “Documents TPAC”. 03. Hout of houtproducten die geleverd worden met een certificaat waarover door het “Timber Procurement Assessment Committee” (TPAC) geoordeeld is dat daarmee wordt voldaan aan de eisen van de “Dutch Procurement Criteria for Timber”, worden geacht te voldoen aan de minimum eis onder lid 01. Ten bewijze dient opdrachtnemer uiterlijk bij levering op het werk, doch voordat het te leveren hout of houtproducten worden verwerkt, opdrachtgever inzage te geven in alle op grond van het certificaat te leveren bewijsstukken. 04. Indien hout of houtproducten geleverd worden met gedocumenteerd bewijs, anders dan bewijsmiddel onder lid 03, kan het bewijsmateriaal voor een assessment aan de TPAC worden aangeboden ten bewijze dat te leveren hout of houtproducten voldoet aan de “Dutch Procurement Criteria for Timber”. Bij een positieve uitslag van het assessment worden te leveren hout of houtproducten geacht te voldoen aan de minimum eis onder lid 01. Ten bewijze dient opdrachtnemer uiterlijk bij levering op het werk, doch voordat het te leveren hout of houtproducten worden verwerkt, opdrachtgever inzage te geven in alle bewijsstukken die aan het assessment ten grondslag liggen. 05. Indien hout of houtproducten worden geleverd die worden hergebruikt, kunnen deze door opdrachtgever worden geaccepteerd als duurzaam indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:. - Voor hout dat wordt hergebruikt als “pre-consumer materiaal”, bijvoorbeeld hout dat vrijkomt als restmateriaal uit het productieproces, gelden de minimeisen als gesteld onder lid 02. - Voor hout dat wordt hergebruikt als “post-consumer materiaal”, hout dat is afkomstig is uit producten of toepassingen die zijn gebruikt voor hun oorspronkelijke doel, verstrekt opdrachtnemer verifieerbare informatie over de hoeveelheid, herkomst en voormalige toepassing van dit hout of houtproducten; de legaliteit van de oorsprong wordt in dit geval niet in beschouwing genomen. - Bij hergebruik van verduurzaamd hout of houtproducten toont opdrachtnemer aan dat de toegepaste verduurzamingmiddelen zijn toegelaten op grond van op de dag van inschrijving geldende wet- en regelgeving.
--	--

Toelichting	De internetsite www.houtdatabase.nl geeft informatie over: alle houtsoorten geschikt voor de sectoren GWW en Bouw/utiliteitsbouw (fysisch/mechanische eigenschappen, verkrijgbare afmetingen en bewerkingsmogelijkheden) diverse toepassingsvoorbeelden afkomstig van leveranciers voorbeelden voor duurzaam detailleren in de bouw informatie over duurzaamheidcertificaten Verificatie van het bewijsmiddel: 1. Geen nadere verificatie tijdens inschrijving 2. Tijdens het ontwerp en/of de uitvoering een toets (laten) uitvoeren.
-------------	--

Productgroep Kunstwerken Minimumeis nr. 4 Aanpassing RWS	De milieubelasting door het gebruik van olie, vet en betonontkistingsmiddelen dient zo gering mogelijk te zijn. <u>Bewijsmiddel:</u> Verificatie van deze eis door aantoonbaar doorlopen van de processtappen zoals beschreven in 'Richtlijn voor het gebruik van olie, vet en betonontkistingsmiddel'.
Toelichting	Op www.biosmeermiddelen.nl is informatie te vinden over milieuvriendelijke smeermiddelen en is de genoemde richtlijn beschikbaar. De richtlijn is tevens op te vragen bij RWS-DI-SWI.

Productgroep Gemalen Minimumeis nr. 3 Aanpassing RWS	Minimumeis nr. 3 vervalt en wordt vervangen door minimumeis nr. 4 van de productgroep 'Kunstwerken'.
Toelichting	Minimumeis nr. 4 van de productgroep 'Kunstwerken' heeft een hoger ambitieniveau en is toepasbaar in alle situaties waar olie, vet en betonontkistingsmiddelen gebruikt worden, met inachtneming van de technische randvoorwaarden.

Productgroep Verkeersregelinstallaties Minimumeis nr. 3 Aanpassing RWS	In aanvulling op het bepaalde in minimumeis nr. 3 geldt dat: Led-lampen minimaal 100 lm/Watt aan licht dienen te geven. De levensduur van led-lampen moet groter zijn dan 50.000 uur
---	---

Toelichting	Bij een levensduur van deze Led-lampen groter dan 50.000 uur in deze toepassing, is het van belang dat de lamp een goede koeling heeft.
-------------	---

Productgroep Groen-voorzieningen Minimumeis nr. 5 Aanpassing RWS	Minimumeis nr. 5 is niet van toepassing.
Toelichting	Rijkswaterstaat hanteert niet het begrip "beeldgericht onderhoud"

Productgroep Waterbouw-kundige constructies Minimumeis nr. 1 Aanpassing RWS	De volgende eisen vervallen: Voor constructies die worden blootgesteld aan grond en/of water: Er wordt geen hout in de constructie toegepast waar contact is met de grond. Hout tot XX cm boven de waterspiegel wordt niet ingeklemd. En worden vervangen door de volgende eisen: Er dienen houtsoorten geschikt voor de toepassing te worden gekozen. Het detailleren van houtconstructies dient vanuit het principe "duurzaamheid" uitgevoerd te worden. Er dient gebruik te worden gemaakt van duurzaam geproduceerd hout: 01. Te leveren hout of hout verwerkt in te leveren houtproducten, voor zover die dienen ten behoeve van de realisatie van het werk en deze in het werk achterblijven, dienen aantoonbaar vervaardigd te zijn uit duurzaam geproduceerd hout. Toepassing van hout of houtproducten die worden hergebruikt, kan door opdrachtgever worden toegestaan. 02. Onder duurzaam geproduceerd hout wordt verstaan: hout dat voldoet aan de principes en criteria van de "Dutch Procurement Criteria for Timber", zoals op 24 juli 2008 vastgesteld door de minister van VROM, ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen. De "Dutch Procurement Criteria for Timber" en de beoordeelde certificaten worden actueel gepubliceerd op de site www.tpac.smk.nl onder "Documents TPAC". 03. Hout of houtproducten die geleverd worden met een certificaat waarover door het "Timber Procurement Assessment Committee" (TPAC) geoordeeld is dat daarmee wordt voldaan aan de eisen van de "Dutch Procurement Criteria for Timber",
--	---

	worden geacht te voldoen aan de minimum eis onder lid 01. Ten bewijze dient opdrachtnemer uiterlijk bij levering op het werk, doch voordat het te leveren hout of houtproducten worden verwerkt, opdrachtgever inzage te geven in alle op grond van het certificaat te leveren bewijsstukken. 04. Indien hout of houtproducten geleverd worden met gedocumenteerd bewijs, anders dan bewijsmiddel onder lid 03, kan het bewijsmateriaal voor een assessment aan de TPAC worden aangeboden ten bewijze dat te leveren hout of houtproducten voldoet aan de "Dutch Procurement Criteria for Timber". Bij een positieve uitslag van het assessment worden te leveren hout of houtproducten geacht te voldoen aan de minimum eis onder lid 01. Ten bewijze dient opdrachtnemer uiterlijk bij levering op het werk, doch voordat het te leveren hout of houtproducten worden verwerkt, opdrachtgever inzage te geven in alle bewijsstukken die aan het assessment ten grondslag liggen. 05. Indien hout of houtproducten worden geleverd die worden hergebruikt, kunnen deze door opdrachtgever worden geaccepteerd als duurzaam indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:. - Voor hout dat wordt hergebruikt als "pre-consumer materiaal", bijvoorbeeld hout dat vrijkomt als restmateriaal uit het productieproces, gelden de minimumeisen als gesteld onder lid 02. - Voor hout dat wordt hergebruikt als "post-consumer materiaal", hout dat is afkomstig is uit producten of toepassingen die zijn gebruikt voor hun oorspronkelijke doel, verstrekt opdrachtnemer verifieerbare informatie over de hoeveelheid, herkomst en voormalige toepassing van dit hout of houtproducten; de legaliteit van de oorsprong wordt in dit geval niet in beschouwing genomen. - Bij hergebruik van verduurzaamd hout of houtproducten toont opdrachtnemer aan dat de toegepaste verduurzamingmiddelen zijn toegelaten op grond van op de dag van inschrijving geldende wet- en regelgeving.
Toelichting	De internetsite www.houtdatabase.nl geeft informatie over: alle houtsoorten geschikt voor de sectoren GWW en Bouw/utiliteitsbouw (fysisch/mechanische eigenschappen, verkrijgbare afmetingen en bewerkingsmogelijkheden) diverse toepassingsvoorbeelden afkomstig van leveranciers voorbeelden voor duurzaam detailleren in de bouw informatie over duurzaamheidcertificaten Verificatie van het bewijsmiddel: 3. Geen nadere verificatie tijdens inschrijving. 4. Tijdens het ontwerp en/of uitvoering een toets (laten) uitvoeren.

